

JÓSA ANDRÁS
MÚZEUM

Tárgy: Szakmai beszámoló

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

„Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag!” című kiállítás megvalósulásáról

Az NKA-hoz benyújtott pályázatunkról, mely Szabolcs vármegye 1848*-1849-es történetéről szól, az alábbiak szerint számolunk el:

A pályázatban egy 1848-as kiállítás szerepel. Ez a tárlat 12 roll-up állványon elkészült a pályázatban beadott forgatókönyv alapján. A kiállítás ünnepélyes megnyitója 2014. március 15-én a Jósza András Múzeumban volt. A pályázatban szerepelt egy korabeli egyenruha másolatának megvarratása is: ezt Bánóczky Péter nagykőrösi szabómester végezte el. Az egyenruha, mely a Szabolcs vármegyében toborzott- sorozott császári- királyi 6. Württemberg huszárezred főtisztjét mintázza, teljes felszereléssel (csákó, dolmány, mente, nadrág, sarkantyús csizma 1824., illetve 1845 M. huszárszablya, karbojt csatlékkal, tarsoly) elkészült, azt a kiállításban bemutattuk.

Az egyenruha megfelelő bemutatásához egy darab kiállítási babát vásároltunk, illetve a mente bemutatására egy darab szabóbábut állítottunk be.

Időközben elkészült a kiállítás, illetve Szabolcs vármegye 1848-as szereplésének jobb megismeréséhez szükséges munkafüzet, mely Holmár Zoltán és Vincze József múzeumpedagógusok érdeme.

A pályázatban megfogalmazottak szerint a tárlat Nyíregyházáról vándorútra kelt, és az alábbi helyszíneken mutattuk be:

- 2014. március 15. - április 8. Jósza András Múzeum, Nyíregyháza
- 2014. április 9. - április 22. Vay Ádám Múzeum, Vaja
- 2014. április 23. - május 14. Szatmár Megyei Múzeum, Szatmárnémeti
- 2014. május 15. - június 17. Helytörténeti Múzeum, Csenger

Terveink szerint - erre konkrét együttműködési szerződésünk is van - 2014. augusztus 23-24-én, Szatmárnémetiben a Partiumi Napokon a kiállítást felállítjuk és a nyíregyházi Simonyi Óbester Szablyavívó Iskola oktatói és növendékei a Jósa András Múzeum által - éppen erre a célra készített fakardokkal - tartanak folyamatosan bemutatókat.

Mivel a tárlat mobilizálható, az elkövetkező években vándoroltatni fogjuk!

KIEGÉSZÍTÉS

„Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag!” című kiállítás hasznosulás tekintetében mindenképpen eredményesnek mondható. A Jósa András Múzeumban 2014. március 15-én megnyílt kiállítást, már a nyitás napján is nagy számú közönség látta. Aznap egész napos foglalkozásokon vehettek részt kicsik és nagyok egyaránt. Nyíregyháza általános és középiskoláiból is több osztály látogatott el intézményünkbe - a kiállítás ideje alatt - mely során a nevezett kiállítást is érdeklődéssel tekintették meg a fiatalok és pedagógusok.

Továbbá a vajai Vay Ádám Múzeumban is érdeklődésre tartott számot a tárlat. Ehelyütt is iskolások részére tartottak múzeumpedagógiai foglalkozásokat, melyben az elkészült múzeumpedagógiai kiadványt használták fel a tárlat anyagának jobb megértéséhez.

Mint arról fentebb beszámoltunk, a kiállítás is részt vett a romániai Szatmárnémetiben a Partiumi Napok elnevezésű rendezvényen. Az eseményt mintegy 30 000 fő látogatta, így az „Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag!” kiállításunkat is.

Úgy vélem mindezekből kitűnik, hogy a tárlat megtervezésével és kivitelezésével elértük kitűzött céljainkat: a felnőtt korosztály számára a szabolcsi huszárokkal kapcsolatos meglévő ismereteiket bővítjük, a fiatal korosztálynak pedig új ismereteket adunk át. Ebben nekik nagy segítség az elkészült múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet, továbbá az iskolai oktatásban is „besegítünk” az ismeretek jobb befogadása érdekében.

Weboldalon elérhető: www.josamuzeum.hu/palyazatok/jazaipalyazatok;

közvetlen link: http://josamuzeum.hu/?page_id=2021

Nyíregyháza, 2014. szeptember 16.

Bene
Dr. Bene János
múzeumigazgató

Pályázati azonosító: 3561/00019

**Pályázati téma: EZERNYOLCSZÁZNEGYVENNYOLC TE CSILLAG- VÁNDOR
KIÁLLÍTÁSRA VALAMINT KAPCSOLÓDÓ KIADVÁNYRA ÉS
MÚZEUMREDAGÓGIAI PROGRAMRA**

Kiállítás megnyitó a nyíregyházi Jósa András Múzeumban

2014. március 15.

A kiállítás 2014. április 8-ig volt látogatható

Kiállítás megnyitó a vajai Vay Ádám Múzeumban
2014. április 9.
A kiállítás 2014. április 22-ig volt látogatható

Kiállítás a csengeri Helytörténeti Múzeumban
2014. május 15.
A kiállítás 2014. június 17-ig volt látogatható

Az elkészült múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet

„Ezernyolcszáznegyvennyolc,
te csillag!”

Múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet

JÓZSEF ANDRÁSSY
MÚZEUM

- Jóna András Múzeum -

„Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag!”

Múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet

Írta:

Holmár Zoltán

Szerkesztette:

Vincze József

Nyomtatás:

Gprint Iroda

4400 Nyíregyháza Szabolcs út 7/A

Nyíregyháza, 2014

A foglalkoztató füzet a Nemzeti Kulturális Alap, 3561/00019 azonosítószámú és az „Ezernyolcszáznegyvennyolc ,te csillag!” - vándorkiállításra valamint kapcsolódó kiadványra és múzeumpedagógiai programra” elnevezésű pályázat keretében valósult meg.

1. 1848. március 15-én a főszerepet a márciusi ifjak játszották, akik győzelemre vitték a pesti forradalmat. Volt közöttük két Szabolcs vármegyéből származó forradalmár is – Vasvári Pál és Korányi Frigyes személyében. Döntsétek el, hogy melyik állítás melyik márciusi ifjúra igaz!

Korányi Frigyes

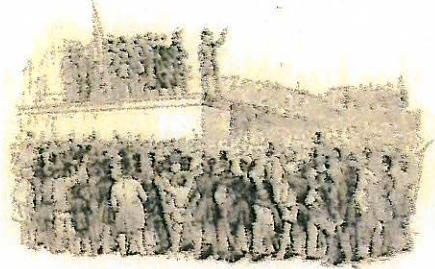

Vasvári Pál

- Egyetemi előadásról jövet csatlakozott az ifjakhoz
- Szabolcsban szabadcsapatot verbuvált
- A pesti egyetem orvostanhallgatója
- Erdélyben harcolt őrnagyként
- Román felkelők gyilkolják meg
- Eredeti vezetékneve Kornfeld
- Szülővárosa felvette a nevét
- Izraelita de 1848-ban katolikus hitre tér
- Előbb nemzetőr, majd orvos
- Eredeti vezetékneve Fejér
- Nagykállóban született
- A pesti egyetemen történelmet tanult
- Nagykállóban kórházat alapít
- Eredeti vezetékneve Kornfeld
- Apja görögkatolikus pap volt
- A Pilvaxban volt Petőfiékkel

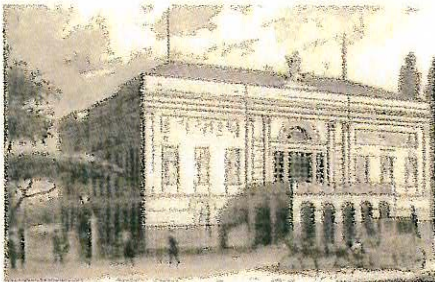
2. Írd a kép mellé a vonalra a helyszín nevét, majd sorszámozással tedd időrendbe március 15-e eseményeit!

- Nemzeti Színház
- Landerer Nyomda
- Pilvax Kávéház
- Nemzeti Múzeum

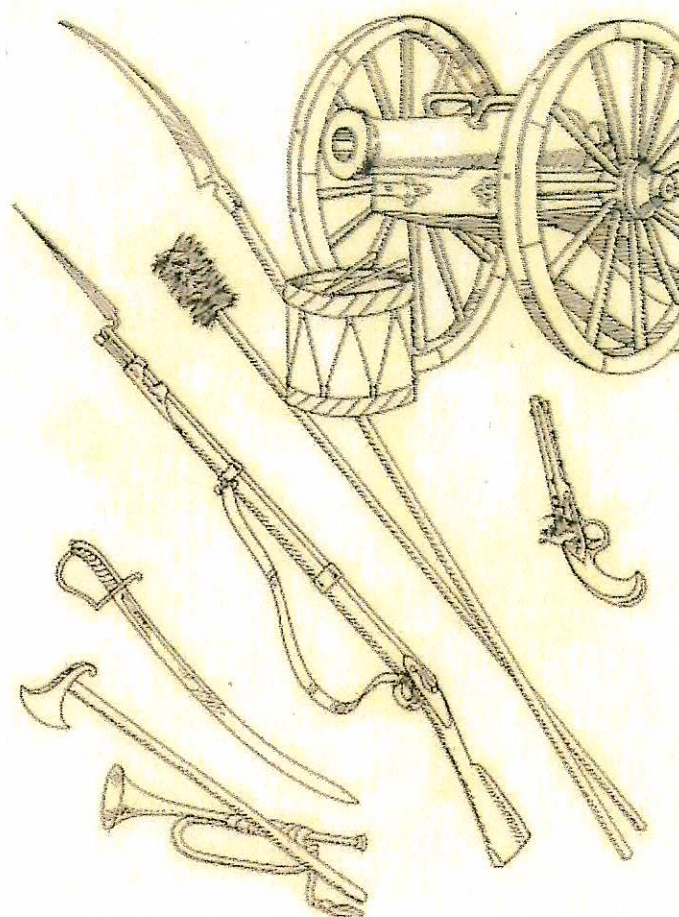

---

3. Írd le milyen tárgyakat látsz a képen!

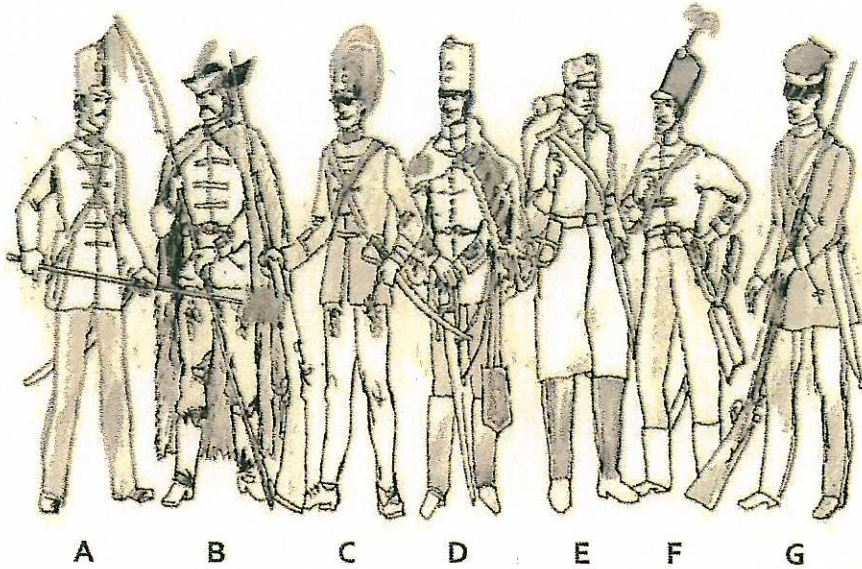

---

4. Kik láthatók a képen? Párosítsd a képen látható katonákat a nevükkel!

- lengyel légionista
- nemzetőr
- gránátos
- honvéd
- tüzér
- huszár
- huszártiszt

A _____

B _____

C _____

D _____

E _____

F _____

G _____

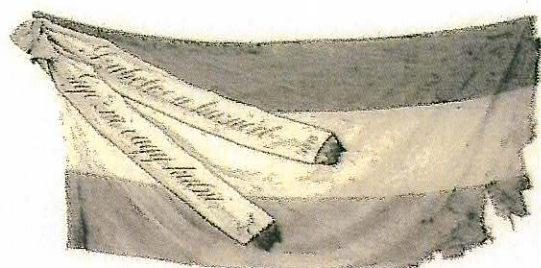

5. Több szabolcsi tiszt harcolt huszárként a szabadságharcban. Irinyi Bertalan őrnagy a 3. (Ferdinánd) huszárezredben, míg a kemecsei születésű Répásy Mihály ezredes, későbbi honvédtábornok a 6. (Württemberg) huszárezredben. Írd a vonalra a huszár ruhadarabjainak nevét!

- dolmány
- tarsoly
- mente
- forgó
- szablya
- csákó
- csizma
- nadrág

6. 1848. szeptember 10-én Nagykálló főterén a Patay István nemzetőr őrnagy vezette 48. szabolcsi honvédzászlóalj 1200 fős legénysége esküre sorakozott fel. Ekkor került az egység zászlájára a „Szabolcs a hazáért – Győzni vagy halni” feliratú selyemszalag. A zászlót a későbbi zászlóaljparancsnok, a gávai Rakovszky Sámuel a testére csavarva mentette ki a komáromi ütközetből.

Fogalmazd meg saját szavaiddal,
hogyan jelképez egy zászló!

Mit jelent a zászlón a piros, a fehér és a zöld szín?

Miben tért el a 48. (szabolcsi) honvédzászlóalj lobogója a szabadságharc többi magyar katonai zászlajától?

---

7. Melyik a kakukktojás? Karikázd be a betűjelét!

a) Vasvári Pál b) Rakovszky Sámuel c) Korányi Frigyes

a) Himnusz b) Nemzeti Dal c) 12 pont

a) honvéd b) hadnagy c) százados

a) Ozora b) Pákozd c) Schwechat

a) 6. huszárezred b) 43. honvédszászlóalj c) 48. honvédszászlóalj

a) Patay István b) Rakovszky Sámuel c) Keltz István

a) Kápolna b) Hatvan c) Isaszeg

a) Aulich Lajos b) Répásy Mihály c) Damjanich János

a) Görgey Artúr b) Klapka György c) Bem apó

a) ágyú b) puska c) pisztoly

a) huszár b) felcser c) gránátos

a) Ferencz József b) Kossuth Lajos c) I. Mikós cár

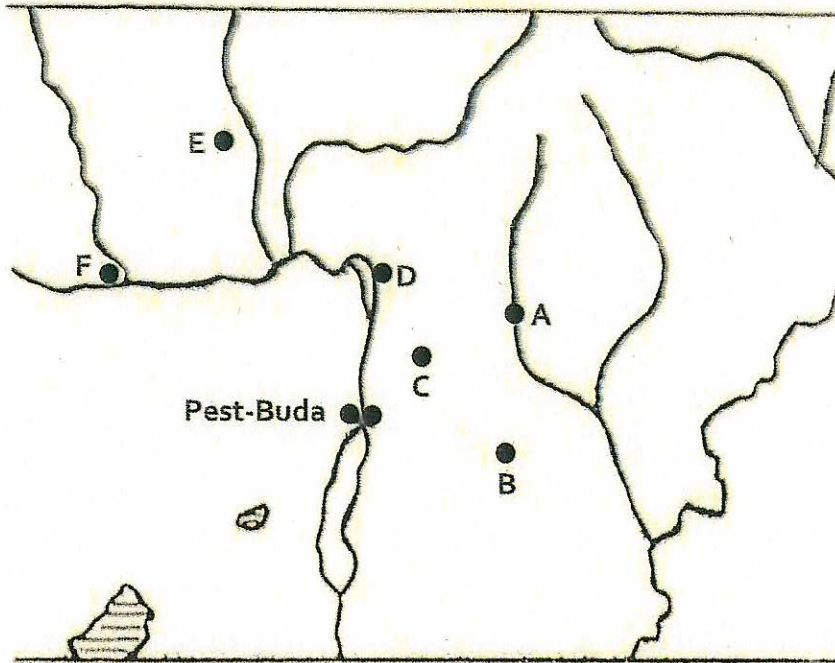

Patay István

Rakovszky Sámuel

Répásy Mihály

8. Jelöld be a vaktérképen a tavaszi hadjárat állomásait!

Isaszeg
Nagysalló

Hatvan
Komárom

Tápióbicske
Vác

- A _____
- B _____
- C _____
- D _____
- E _____
- F _____

Egy kis segítség...

- 1849. április 2.
- 1849. április 4.
- 1849. április 6.
- 1849. április 10.
- 1849. április 19.
- 1849. április 26.

9. A következő feladat a szabadságharc fizetőeszközével, a „Kossuth-bankóval” kapcsolatos. Karikázd be a megfelelő választ!

Ki volt a Batthyány-kormány pénzügyminisztere?

a) Széchenyi István   b) Kossuth Lajos   c) Deák Ferenc

Milyen pénznemet használtak a szabadságharcban?

a) korona   b) pengő   c) forint

Mi volt a váltópénz neve?

a) krajcár   b) fillér   c) garas

Melyik állítás nem igaz a „Kossuth-bankóra”?

a) első magyar nyelvű bankjegy   b) történelmi személy látható rajta   c) nem került inflációba

10. Than Mór festőművész a szabadságharcban Görgey Artúr hadifestőjeként ecsetével több ütközetet is megörökített. Közéjük tartozott az 1849. július 2-i komáromi csata is, amikor a monostori sáncokat a szabolcsi 48. honvédszászlóalj egységei nagy rohammal elfoglalják a császári csapatoktól. Válaszolj az alábbi kérdésekre!

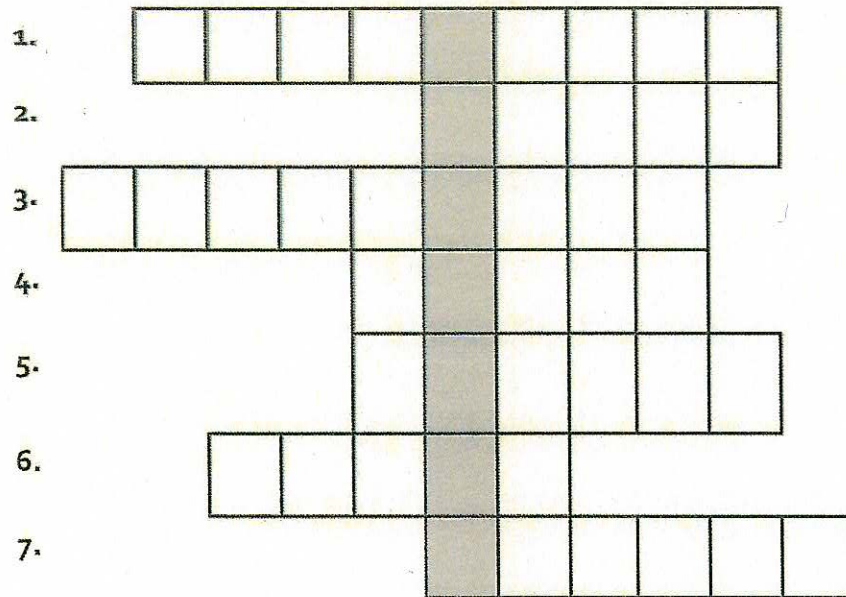
Európa második leghosszabb folyója, mely négy fővároson keresztül halad át. Komárom is ennek a partján található. Melyik ez a folyó? _____

Komárom erődje még a világosi fegyverletétel után is ellenállt. Védője egy legendás magyar honvédtábornok volt, akiről később egy indulót is elneveztek. Ki volt ő? _____

A szabadságharcban a magyar seregek fővezére volt, aki a kép bal oldalán fekete lovon ülve vezeti katonáit a monostori sáncok felé. Ki volt ő? _____

A monostori sánc bevételéhez hozzájárultak a szabolcsi 48. honvédszászlóalj katonái is. Az egység parancsnoka egy gávai születésű ezredes volt, aki a kép közepén, kivont szablyával vezeti a szabolcsiakat. Ki volt ő? _____

11. Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

1. Szabolcs vármegye központja 1848-ban.
2. Katonát szolgálatából elbocsátó levél.
3. A szabolcsi 48-dik honvéd zászlóalj parancsnoka.
4. A huszár fejfedője.
5. A szabadságharc lovas katonája.
6. A huszár prémes, zsinórdíszes felső kabátja.
7. A szabadságharc gyalogos katonája.

MEGFEJTÉS: _____

JÓSA ANDRÁS MŰZEUM

4400 Nyíregyháza

Benczúr tér 21.

info@josamuzeum.hu

www.josamuzeum.hu

JÓSA ANDRÁS
MŰZEUM